

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum I. Decretalium, Per quadraginta, & tres Titulos distributum, in
quo agitur De Constitutionibus, Seu Legibus universim ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1706

Quæstio X. In Titulum X. De Supplenda Negligentia Prælatorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73031)

buerint, aut etiam proposuerint (videlicet Ecclesiæ bonum, aut ipsorum salutem; tametsi postea vel suasionibus aliorum, quæ sua sunt, quærentium, vel propria levitate revocare velint) audiendi haud sunt.

Dixi, *antequam Superior licentiam concessit*; ergo non, postquam licentiam concessit; sed hoc dupliciter fieri potest; 1. si licentiam concessit *absolutè*; & tunc revocare non potest; 2. si concedendam alteri *commisit*, cum clausula, *si iusta renuntiandi causa subsit, vel expediens judicaverit*; & hoc casu in prudentis Commissarij arbitrio erit, revocationem admittere, vel rejicere.

ARTICULUS VIII.

De Renuntiationis effectu.

2100. **P**Rincipalis effectus renuntiationis, legitime factæ, est, quod beneficium taliter renuntiatum *vacet*, quin ullum jus amplius renuntianti competat, *c. 3. h. t.* ubi Alexander III. *Quoniam*, inquit, *Ecclesia S. Nicolai à Rubeo soluta est, propter tacitam ejus renuntiationem, quam fecit, petendo, & recipiendo ea, quæ Ecclesia donarat*: ideo Abbatem S. Nicolai, & socios ejus, *compelli non posse ad recipiendum Rubicum*: quam vis rogari possint, ut eum, *de novo*, in fratrem, & Canonicum, ex gratia, recipere dignentur; id, quod etiam colligitur ex *c. Super hoc 5. eod. & c. si re 2. eod. in 6.* quod procedit, sive habuerit jus *in re*, sive tantum jus *ad rem*, *c. 6. h. t.* & ne videatur illulisse Superiori, cogi potest, ad resignandum, si à Superiore instanter licentiam, pro animæ suæ bono, petijt, & obtentâ licentiâ uti non vellet, *c. quidam 12. h. t.*

2101. Quæres, an renuntians, redire possit ad beneficium renuntiatum, *ex novo titulo*?

licet renuntiatio fuerit jurata? Resp. quòd sic, ex *c. Cum inter 2. h. t.* Cum enim inter Petrum Gaufridi, & quosdam alios Canonicos diu fuisset agitata controversia super beneficio Ecclesiastico, & pertinentibus juribus (videlicet, stallo in choro, loco in Capitulo) & tandem Petrus cessisset jure, si quod ei competeret, juramento se obstringens, quòd *beneficium istud petere amplius nollet*; postea verò Pontifex Romanus idem beneficium Petro conferri mandasset, si major pars Capitularium consensum dederit, quæsitum fuit, *an juramentum obstare debeat, quò minus Petrus dictum beneficium obtineat*? respondit Pontifex: *si major pars Capitularium consensum præbuit: Petrum, non obstante juramento suo, in possessione beneficij, in quo Pontificia auctoritate investitus est, defendendum esse.*

Quæres 2. an idem procedat, si quis beneficio renuntiet ob crimen, & factus sit Religiosus pœnitentiæ agendæ causâ? *re. quòd non*; sic enim habetur in *c. post translationem 11. h. t.* Huic quæstioni adjungi potest altera, an Episcopus, qui causâ humilitatis, Monachus efficitur, ad Pontificatum redire valeat? Resp. de hoc agi in *c. 45. caus. 7. q. 1.* quod desumptum est ex Synodo sub Joanne VIII. & sic habet: *hoc nequaquam apud nos habetur, ut, quicumque de Pontificali ordine ad Monachorum, id est, pœnitentium descenderet vitam, ulterius possit ad Pontificatum reverti.* Præcepit Sancta Synodus, ut quicumque de Pontificali dignitate ad Monachorum vitam, & ad pœnitentiæ descenderit locum, nequaquam jam ad Pontificatum resurgat. *Monachorum enim vita subjectionis habet verbum, & discipulatus; non, docendi, præsidendi, vel pascendi alios.*

QUÆSTIO X.

INTITULUM X. DE SUPPLENDA NEGLIGENCEIA PRÆLATORUM.

2103. **P**ER *negligentiam* hic intelligitur omisio ejus, quod Prælati in beneficiorum provisionibus præstare debent; quamvis etiam incidenter de alijs omis-

sionibus hic agatur. Quæstio potissima est, per quos ejusmodi Prælatorum negligentia suppleri debeant, ne earum causâ Ecclesiæ damnum patiantur. Pro *resolut.*

solut. not. 1. in Episcopis, Cænobiarclis, seu Prælati Regularibus, id esse peculiare, ut intra tres menses eligi debeant, alijs verò dignitatibus, & beneficijs præfixum esse tempus *semestre*, quod tamen exceptionem patitur in Patronis Laicis, quibus tantum *quatuor* menses ad præsentandum dati sunt, *c. ne pro defectu* 41. *de elect.* ibi: statuimus, ut *ultra tres menses Cathedralis Ecclesia, vel regularis, Prælatò non vacet.* Intra quos (quo impedimento cessante) si electio celebrata non fuerit: qui eligere debuerant, eligendi potestate careant ea vice, *ac ipsa eligendi potestas ad eum, qui proximo præesse dignoscitur, devolvatur.* Is verò, ad quem fuerit devoluta potestas, DEUM præ oculis habens *non differat ultra tres menses*, cum consilio Capituli sui, & aliorum virorum prudentium, *viduatam Ecclesiam* de persona idonea ipsius quidem Ecclesiæ, vel alterius (si digna non reperiatur in illa) canonicè ordinare: si canonicam voluerit effugere ultionem.

Deinde in *c. nulla* 2. *de Concess. præbend.* quod desumptum est ex CC. Lateranens. dicitur: cum præbendas Ecclesiasticas, seu quælibet officia, in aliqua Ecclesia, *vacare* contigerit, non diu maneat in suspenso; *sed intra sex menses personis, quæ dignè administrare valeant, conferantur.* Si autem Episcopus (ubi ad eum spectat) conferre distulerit, *per Capitulum ordinatur.* Quod, si ad Capitulum pertinuerit, & intra præscriptum terminum hoc non fecerit, *Episcopus*, secundum DEUM, hoc cum religiosorum Virorum consilio *exequatur.* Vel, *si omnes fortè neglexerint, Metropolitanus de ipsis* secundum DEUM, *absque illorum contradictione, disponat;* advertendum tamen, quòd dicitur *c. dilectus Filius* 12. *ead.* nimirum Lateranensis Concilij decretum, de beneficijs, *ultra sex menses vacantibus, ad Episcopatus non extendi;* quo posito:

2104. Communis regula est, quòd, quando Prælati, vel alij, intra tempus præscriptum, non faciunt, quòd debent, tunc jus eligendi, conferendi, præsentandi, tanquam caducum, devolvatur ad proximum Superiorem. Hinc Episcopo negligente, fit devolutio ad Archiepiscopum; & ab hoc, si & ipse negligens sit, gradatim ad sumum

Pontificem, sic, ut elapso tempore, jure præfinito, ipsi negligentes nihil jure agant, *c. 3. h. t. ibi: nisi prædictæ persone* (nimirum Regulares) *intra tempus Lateranensis Concilij constitutum, ad vacantes Ecclesias tibi personas idoneas præsentaverint: ex tunc tibi liceat* (appellatione remota) *in eisdem ordinare Rectores, qui eis præesse noverint, & prodesse:* ita tamen, quòd ex hoc nullum Patronis præjudicium in posterum generetur: sed excipe, nisi nihilominus providerint de persona idonea, & utili, bono communi, nemine quicquam opponente, *c. Literas* 4. *h. t.* ubi specialiter de hoc casu agitur. Secus tamen est in Ecclesijs Cathedralibus. Nam ibi, Episcopo negligente jus non ad Superiorem, sed ad socios, hoc est, ad Capitulum devolvitur, *c. 2. de concess. præbend.* intellige tamen, si Episcopus negligat conferre beneficia jure proprio; non autem si jure devoluto; his præmissis:

2105. Quæres 1. qualiter tempus, intra quod provisiones beneficiorum vacantium fieri debent, computandum sit. Resp. quòd à die notitiæ habitæ, de beneficio vacante, *c. Licet* 3. *h. t. ibi: non à vacatione, sed à notitia computato.* Et tali casu, elapso tempore, non concedi licentiam purgandi moram, *gloss. in c. Licet canon, de elect. in 5. V. executione.* Hinc, si provisio spectet ad Episcopum, & Capitulum simul, utroque negligente, juris devolutio fit ad proximum Superiorem; si autem una pars, monita de provisione facienda, nolit providere ante lapsum termini præfixi, altera validè providebit; sic Layman in *c. fin. h. t. nu. 2.* Si Prælati Regulares in provisione, & præsentatione beneficiorum tam sæcularium, quàm Regularium, negligentes sint, jus providendi devolvitur ad Episcopum, cui *subjecti* sunt; si *exempti*, ad Papam, quando beneficia etiam sunt exempta; si verò hæc non sint exempta, ad Diocesenum, aut Delegatum Papæ, *Clem. unic. h. tit.* similiter in casu, quo, habentes jus Patronatûs, præsentare negligunt intra tempus à jure præscriptum, jus præsentandi, pro illa vice, devolvitur ad Episcopum, *c. sicut, 2. h. t.* quamvis Episcopus possit gratiam facere Patrono, eumque ad iterum præsentandum, etiam pro illa vice admittere *c. sicut 2. h. t. V. Liceat.*

Quæ-

2106.

Quæres 2. ad quem devolvatur potestas, si Episcopus negligens sit in alijs, v. g. in officio suo, in excommunicando, ordinando, causas cognoscendo? Resp. probabilius esse, extra casus jure exceptos, jurisdictionem ejus non devolvi ad Archiepiscopum, adeoque hunc (eo invito) non supplere defectum. Nam in materia prohibitoria, quod non est permissum, seu concessum, censetur esse prohibitum; c. *Inter 2. de translat. Episc.* Archiepiscopo autem jure prohibitum est (extra casus in jure expressos) jurisdictionem exercere, in subditos sui Suffraganei, c. *nullus, cum seq. 9. q. 3. & c. Pastoralis 11. de offic. Ordin.* casus autem negligentiae in officio, non est inter casus jure expressos. Pari modo, si Episcopus sit excommunicatus ab Archiepiscopo, adeoque fungi nequit officio suo, non propterea ejus jurisdictio devolvitur ad Archiepiscopum sed, ad Papam, cap. *1. h. tit. ibi: edictum per Remensem provinciam publicatum*, ut à subditis Episcoporum ipsius Provinciae pro audiendis, & terminandis eorum causis, liberè ad Remensem Curiam accedant, *penitus revocamus*; quia, *etiamsi tenerentur iidem Episcopi*, pro suis culpis, *vinculo excommunicationis adstricti*; non tamen ex culpis ipsis (*cum id non invenitur à jure concessum*) ad Remensem Archiepiscopum *jurisdictio devolveretur*; sed alia fortè pœna ipsis canonica posset infligi: si autem Episcopus omnino impeditus, vel inutilis sit, ob impedimentum perpetuum, vel diuturnum, jurisdictio devolvitur ad Capitulum Cathedralè, tam in temporalibus, quàm in spiritualibus, c. *si Episcopus, h. t. in 6. ibi: non ad Archiepiscopum, sed Capitulum, &c.*

2107.

Quæres 3. cum interdum defectus, vel negligentia Prælati suppleatur per dationem Curatoris, seu Coadjutoris, ut, si non omninò sit impeditus, sed tantum ex parte (v. g. ob senium, infirmitatem &c. c. *penult. & ult. de Cler. agrot. & c. unic. eod. in 6.*) quamvis hujus officium expiret morte Episcopi, gloss. in c. *2. h. t. in 6.* (nisi datus sit cum jure succedendi) *quis Ec-*

clesiæ Cathedrali vacanti, administratorem dare possit? Resp. quòd solus Papa, nisi Capitulum negligenter, & per malitiam administraret. Tunc enim Archiepiscopus constituere poterit, prius tamen vocato Capitulo, & præmissa causæ cognitione, c. *fin. h. t. in 6.* hoc intellige, si administratio Capituli mala sit in temporalibus, & spiritualibus; sic Pirhing hic *nn. 21.* Ceterum, ipsum Capitulum, se de vacante, jus habet administrandi, vel alium constituendi, tam in spiritualibus, quàm temporalibus; gloss. in c. *unic. de majorit. & obed. in 6. v. ad quem, & v. Jurisdictio*: in Ecclesijs autem, non Episcopalibus, sed inferioribus, etiam ab alio, quàm à Papa, dari posse administratorem, colligitur ex *cit. c. fin. S. hujusmodi*, per sensum contrarium; idque tam in spiritualibus, quàm temporalibus, *excepta beneficiorum collatione.*

Quæres 4. an administrator, ab alio, quàm à Papa, Sede vacante, constitutus, possit beneficia conferre, quæ ad solam Episcopi jurisdictionem, seu liberam collationem pertinent? Resp. quòd non; ex c. *fin. S. hujusmodi. h. t. in 6.* Administrator enim, etiam cum libera potestate constitutus, absolutè, ac merè liberaliter donare non potest, *L. Filiusfamil. ff. de donat.* collatio autem beneficii est quædam donatio, c. *Licet, 3. h. tit. se-cus est*, si beneficiorum collatio non sit *solius Episcopi.*

Not. præterea, aliquando propter contumaciam, & negligentiam Superiorum (ut quando contumaciter reculant benedicere Abbates &c.) potestatem ad inferiorem devolvi, c. *1. h. tit.* Quare si Episcopus ex duritia, vel contumacia, *Abbatem confirmatum*, benedicere recuset, poterit is non solum benedicere suos Monachos, sed & alia potestatis Abbatialis exercere; constat ex textu, ibi: *eisdem Abbatibus liceat, quæ ad officium hujusmodi pertinent, exercere*; de quo

Azor p. 1. lib. 12. cap.

20. qu. 6

* * *

